

2 LIMITA FUNKCIE

Definícia. Nech $f : A \rightarrow R$, a nech x_0 je hromadný bod množiny A . Hovoríme, že funkcia f má v bode x_0 limitu $L \in R^*$, ak:

$$\forall O_\varepsilon(L) \exists O_\delta^\circ(x_0), \text{ také, že } x \in O_\delta^\circ(x_0) \Rightarrow f(x) \in O_\varepsilon(L).$$

Značíme $L = \lim_{x \rightarrow x_0} f(x)$.

Veta (o výpočte). Nech $f : A \rightarrow R$, $g : A \rightarrow R$ a nech existujú vlastné limity

$$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = L_1, \quad \lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = L_2.$$

Potom

$$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) + g(x) = L_1 + L_2,$$

$$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) \cdot g(x) = L_1 \cdot L_2,$$

$$\text{ak naviac } L_2 \neq 0, \text{ tak } \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x)}{g(x)} = \frac{L_1}{L_2}.$$

Veta (o zúžení). Nech $f : A \rightarrow R$, $g : A_1 \rightarrow R$ pričom $A_1 \subset A$ a nech x_0 je hromadný bod A_1 . Nech existuje limita $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = L$.

Potom aj $\lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = L$.

Vypočítajte limitu

$$1. \lim_{x \rightarrow 3} \frac{x^2 - x}{x^2 + 3}.$$

$$2. \lim_{x \rightarrow 2} \frac{(x-2)(x+6)}{(2x-4)(4x+3)}.$$

$$3. \lim_{x \rightarrow 3} \frac{x^2 - x - 6}{x^2 - 4x + 3}.$$

$$4. \lim_{x \rightarrow 4} \frac{\sqrt{x} - 2}{\sqrt{x-3} - 1}.$$

$$5. \lim_{x \rightarrow -1} \frac{\sqrt{x+2} - \sqrt{3+2x}}{\sqrt{x+3} - \sqrt{5+3x}}.$$

$$6. \lim_{x \rightarrow 8} \frac{\sqrt[3]{x} - 2}{x - 8}. \quad \text{Návod: Použite vzorec } a^3 - b^3 = (a-b)(a^2 + ab + b^2)$$

Pri zúžení na množinu $A_- = A \cap (-\infty, x_0)$ hovoríme o limite zľava v bode x_0 .

Značíme $\lim_{x \rightarrow x_0^-} f(x)$.

Pri zúžení na množinu $A_+ = A \cap (x_0, \infty)$ hovoríme o limite sprava v bode x_0 .

Značíme $L = \lim_{x \rightarrow x_0^+} f(x)$.

Vypočítajte jednostrannú limitu

$$7. \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{x}{x-1}$$

$$8. \lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{x}{x-1}$$

$$9. \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{1}{\sqrt{(x-2)}}$$

10. $\lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{1}{\sqrt{(x-2)}}$

11. $\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{x^2 - x - 6}{x^2 - 4x + 3}$

12. $\lim_{x \rightarrow 0^-} e^{\frac{1}{x}}$

13. $\lim_{x \rightarrow 0^+} e^{\frac{1}{x}}$

14. $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x+3}{x^2-1}$

Veta (o dvoch poličajtoch). Nech $f : A \rightarrow R$, $g : A \rightarrow R$, $h : A \rightarrow R$, pričom $f(x) \leq g(x) \leq h(x)$. Nech existujú limity $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = \lim_{x \rightarrow x_0} h(x) = L$.

Potom aj $\lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = L$.

Veta (o vynulovaní ohraničenej). Nech $f : A \rightarrow R$, $g : A \rightarrow R$. Nech existuje limita $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = 0$, a nech je funkcia $g(x)$ ohraničená.

Potom $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) \cdot g(x) = 0$.

Použitím vzťahu $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x}{x} = 1$, vypočítajte limitu

15. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin 3x}{5x}$

16. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\operatorname{tg} 2x}{3x}$

17. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin 3x}{\sqrt{x+1} - 1}$

18. $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sin(x^2 - 1)}{x - 1}$

19. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cos x - 1}{x^2}$

Výsledky

- | | | | | | | |
|------------------|--------------------|---|------------------|-------------------------|-------------------|--------------|
| 1. $\frac{1}{2}$ | 2. $\frac{4}{11}$ | 3. $\frac{5}{2}$ | 4. $\frac{1}{2}$ | 5. $\frac{\sqrt{2}}{2}$ | 6. $\frac{1}{12}$ | 7. $+\infty$ |
| 8. $-\infty$ | 9. $+\infty$ | 10. neexistuje (2 nie je hromadný bod def. oboru zúženia) | | | | |
| 11. $+\infty$ | 12. 0 | 13. $+\infty$ | 14. neexistuje | 15. $\frac{3}{5}$ | 16. $\frac{2}{3}$ | 17. 6 |
| 18. 2 | 19. $-\frac{1}{2}$ | | | | | |